

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler în Viena, Praga, Budapesta etc. etc.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeratiune nouă

„Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul venitor 1879 cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Atragem atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Decembrie 1878 ași înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie espeditura silită a sista sau a întârzi cu espedarea foiei*). Acei on. dd., cari prenumără de nou, să nu întârzie, pentru ca editura să se poată orienta cu tipariul esemplarelor.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire prin asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumărantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime să fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în expedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Revista politică.

„S. d. T.” începe revista sa din nr. 1526 așa: W. H. Riehl istoricul culturii din München în precuvențarea opului său mai nou „Historisches Taschenbuch” imprimă anulul de care ne despărțim următoarea semnătură: „Anul a încheiat cea mai întunecată cestiune europeană, cestiunea orientală, încheierea însă este un început pentru alte cestiuni nouă și întunecate. A fost un an de gradațiuni în istoria lumii; fie-cărei națiuni i-a oferit altceva. Pentru Rusia a fost un an de învingere și de desamăgire, pentru Turci un an de ruină, pentru Englezi un an de surprindere, pentru Germani

și pentru Italiani un an de durere și de îngrijire, pentru Francezi un an de bucurie și Austriacul — el poate că alătură simplu lângă acest an un mare semn de întrebare”. Acest semn de întrebare, continuă „S. d. T.” devine tot mai mare și dacă luăm de mâncare al privirilor plângerea celor ai anului patruzeci și opt, că „camarila” pândesc la spatele Bosniei cu scop de a pune în locul duplicității imperiului iarăși unitatea imperiului, sau dacă luăm laudăria lui Tisza, că capul șerpelui panslavistic este sdrobot, sau dorința lui Schönerer, ca Austria nemăscă să se intruzeze la Germania.

Și Porța biata! Ea încă nu mai poate face nimenui pe voie. Scirea, că densa este gata a încheia cu Austro-Ungaria o convențiune pentru ocuparea Novibazarului a înveselit inimile funcționarilor din biroul de presă al contelui Andrassy și de acea au și spus-o destul de la înțeles, cui e de a se mulțami succesul. Din contră oficiosele din apropierea ministrului de finanțe de Pretis strimbă din nas cu ore-care superbie, vedând pe guvernul turcesc aplecat la convențiune. „Presse” scrie: „Pe cât am fost în pozițiune a ne informa despre starea afacerii acestei convențiuni, negocierile între contele Zichy și Cheireddin-pașa n’au înaintat nici decum până într’atâta, cât vreau să ne facă a crede depeșele biroului „Reuter.” Până una alta este aproape indiferent în ce stadiu se află afacerea acesta. Convențiunea și încheiată, n’ar fi avut deocamdată decât o însemnătate academică. Austro-Ungaria abia se gândesc în momentul de față a face la moment întrebuintare de îndreptățirea ce i da tratatul din Berlin încă cu ocaziunea debaterilor, și mai târziu în totă forma, sancțiunea sultanului, de a înainta cu garnisioanele sale *au delà de Mitrovitza* și de a clădi drumuri de fer. Dacă însă o absolută necesitate de stat ne ar constringe a înainta spre câmpiile Coșovei, precum ne au silit a ocupa din vreme Bosnia și Erțegovina, atunci

impregiurarea, că convențiunea din cauza Turciei nu ar fi gata, anevoie ar avea vre-o influență decizătoare asupra bărbaților nostri de stat.”

Diariului „D. Ztg.” din Viena i se anunță din Agram: În cercurile naționale de aici se asigură, că fiind aici membrii catolici și mahomedani ai deputațiunilor erțegoviniane și bosniace, trimise pentru depunerea omagiilor înaintea tronului, în înțelegere cu conducătorii politici ai Croaților, au satorit o programă a cărei puncte principale sînt următoarele:

1. Incorporarea Bosniei și Erțegovinei în monarhia austro-ungurască.

2. Lucrare energetică contra serbisărei, magiarisărei și germanisărei Bosniei și Erțegovinei și pretensiune hotărâtă, ca țerile aceste să dobândescă o pozițiune egală cu cea a Croației, însă pe lângă condițiunea, ca Croația, Slavonia, Dalmația, Bosnia și Erțegovina să constituie una grupă de staturi cu o dietă generală în Agram.

Franciscanii și begii, cari au fost de față la satorirea programei, au promis, că, reîntorcându-se în patria lor, vor câștiga pentru programă pre toate persoanele de influență.

Din dieta Croației, respective din ședința dela 28 Decembrie, înregistram interpelațiunea lui Vrbanics, prin care provocă pe banul, ca pe viitoriu în decretul regelui să se întrebuinteze și titlul „Regele Croației.” Titlul acesta lipsesc în decretul din urmă.

Din Kiew vin raporturi despre serioase disordini. Studenții, într’o adunare ținută afară de cetate, au hotărât a protesta contra închiderei universității cu puterea. După acesta bine înarmați, au intrat în edificiul universității, au făcut pe gendarmii cetății, cari se opuneau, imposibili de luptă, au sdrobot mai multe catedre și au atârnat pe tabla neagră un protest fulminant contra volniciei autorităților, cari desconsideră drepturile studenților. Într’aceia au venit 2 companii din trupele locale și au încercat cu baioneta a alunga pe tumultuanți. Mai târziu au

venit și cavalerie, cărei i-a succes a alunga și parte a aresta pe studenți. Se dice, că în afacerea acesta sângerosă au cădut de ambe părțile 80 de omeni, morți și răniți.

Starea în Dobrogea.

„După cum ne spune și „Vocea Covurluiului” informațiunile, ce ne vin din Dobrogea sînt, din cele mai îngrijitoare și pline de mâhnire dice „Res-boiul” din Bucuresci.

Cu toate misiile militare, ce s’au trimis și retrimis prin Dobrogea, totuși cunoscința esactă de situațiunea localităților ca mijloce de aprovizionare, a lipsit și lipsesc cu desăvârșire, iar pretinsa organizare a noiei provincii nu e decât pe colónele „Monitorului Oficial”, în realitate însă cea mai tristă espresie.

„Ca să venim la fapte, vom spune că prefectura, ce se decretase la Noua Silistria a trebuit prin forța lucrurilor să se retragă și să se așeze la Cernavoda, căci în locul dintăiu împiegații, începând de la prefect până la cel din urmă, nu aveau, nu o casă, unde să ședă, dar nici chiar un bordeiu. Nici o masă, nici un scaun, nici un registru, nici un sigiliu, nimic nu au autoritățile, cu cari să-și poată începe lucrările lor. Pânea chiar și carnea lipsesc cu desăvârșire. La o parte din trupe li se trimite pentru hrană pesmeți de la Rusciuc, dar și aci fatalitatea a trebuit să ne lovască; vaporul Jiul, ce era însărcinat, a transporta provisiile ia crepat mașina.

„În atare mod lumea, ce am trimis acolo, se găsește în condiție desperată; cu banii în mână în multe locuri nu-și găsește o pâne și o strășină, unde să se adăpostescă. Caserii și perceptorii n’au o ladă și un registru, spre a incasa puținele tacse, de pe unde au de luat, iar prefectii se găsește în cea mai deplină încurcatură, neștiind reioanele cercului lor de administrare și comunele, ce le aparțin.

FOIȚA.

Esposițiunea dela Paris.

IV.

Parisul.

Istoria esposițiunii prezente. — Câmpul lui Marte și colina Trocadero. — Materialul consumat de palatele esposițiunii. — Parcul lui Marte. — Scylla și Charibdis. — Palatul de industrie. — Imperiul adneselor: pavilónele parcului; adnesele mașinelor franceze; sistema telegrafică „Ius”; călugărița cantiniere; un „carillon”; minuni încovoiate; globul Ungariei, „Csárda”; Obelisci englezesci; o grotă spaniolă. —

(Urmare.)

De altmintrea rangiamentul e foarte gustuos și elegant; ne supără însă mulțimea de flamure în roșu-alb-verde, ce s’acățate de fie-care stêlp, precum și prodigalitatea domnilor Unguri în espunerea corónei St. Stefan și insigniilor Ungariei, căci coróne și insignie unguresci vedem depinse, sculptate sau bătute cu cuie mai prin toate unghițele pavilionului. — „Clubul Touristilor” și „Societatea austriacă alpensă” au un pavilion delicat așa de frumos,

cât poate servi de model pentru alte atari societăți. Cunoscuta firmă Iakob & Iosef Kohn din Viena încă are un pavilion separat, construit din lemne încovoiate, a cărui ornamentică esternă: trunchiuri de pomi strimbate cu rami încolăciți în forma spiralelor de orologiu, este într’adevăr admirabilă.

Interiorul pavilionului: mobile de salon, de grădină etc. toate de lemn natural flexibil; toate „minuni încoviate.” — Ungaria a mai spus într’un pavilion separat, butea gigantică făcută de Guttman în Kanizza, ale cărei funduri sînt sculptate foarte frumos.

Ungurul și în esposițiunea universală se mândrește cu vinul lui Domokos Domokosy! Sau doră va se însemne alt ceva acest colos de bute? Nu cumva cercurile represintă... meridianele, gura fundului... polul, iar butea întrégă... globul Ungariei?! — Lângă bute zace o „Csárdă,” în carea cântă Țigani în costum de honveđi. Musica atrage mulți ascultători, costumul mulți spectatori, ospătariul face tîrg bun, dar apoi să veđi pe bieții

Francezi — cari în genere nu cunosc ardeii — ce mai mutre schimosite fac, când îmbucă una din gulyașul papricat a la Debreczen!

În adnesele Italiei aflăm multe specii de marmură albă și albastră, aparate telegrafice și o colecțiune de signale maritime.

Suedia și Norvegia au un pavilion comun, ce conține produse și utensile de pescărie.

Printre pavilónele numărate tot petecul liber e străformat în câte o grădinuță gustuosă, în tot locul flori și iarăși flori încântătoare. Acum însă ne cam sparie o legiune de hórne mari ce caută serios spre noi de pe copeřișele alor două adnese mari și că tot atâți obeliști ai industriei ne spun, că ne apropiem de mașinariile Angliei și Statelor-Unite. Plugurile cu vapor, locomobilele și celelalte mașini de agricultură sînt așa de poleite și elegant executate, cât damele își direg toaleta în oglinda plugului, iar eu bucuroș aș arunca péna și ași lua plugul,.... dacă ași avea cantitatea de pământ

bun corespunzătoare calității acestor mașini. Tot aci admirăm frumșea căruțelor engleze, precum și un fac-simile al staulilor prințului de Galles.

Acum iarăși am ajuns în parcul lui Marte, anume în partea, ce zace vis-a-vis de jumătatea dréptă a vestibulului de onóre.

Plante de forme curioase, palmi, papagali și alte paseri frumoase, vinuri australice sînt obiectele espuse de lumea nouă. Treceam pe lângă un chiosc mauric, în care se vînd sugări spaniole, și ne oprim la pavilionul principatului Monaco ce conține: parfumi, liqueurs, pământ emailat dat cu smalt, și lemne prețioase. — Apoi urmeză două pavilóne engleze, — unul de horticultură, — un pavilion mare al societății franceze de ajutorirea răniților, — restaurațiuni și localități de administrațiune.

Centrul acestei părți este una din cele mai curioase esposițiuni speciale de pe câmpul lui Marte: pavilionul spaniol. În două sale sînt espuse agri-

„Corespondența se face cu cea mai mare anevoință. Bulgarii, aroganți și ingrați, nu vor să recunoscă linia de demarcare fixată de comisia europeană; ei amenință și se dăde, că sentințele noastre ar fi primit ordin, să se retragă cu 10 kilometri îndărăt dela linia însemnată de comisie.

„Din toate acestea vedem, că starea de dincolo este din cele mai de plâns, și neprevăderea în organizare a fost din cele mai neiertate.

„Dacă, în loc de a perde timpul cu atâtea parade de misi, guvernul s'ar fi pus să facă barate, să fi deschis în câte-va locuri brutării și debite de carne, astăzi trupele noastre n'ar sta sub corturi în luna lui Decembrie, și impiegații n'ar umbla rătăcind din loc în loc, flămânzi și lipsiți de locuință. Cestia este serioasă, și guvernul, fără o oră de întârziere, trebuie să se pună îndată pe lucru, spre a remedia lucrul, căci ne compromitem de tot.“

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Budapesta, 27 Decembrie n. Serbătorile crăciunului apusan au trecut în linișce și pot dice, în împregiurările de față, cu destulă bucurie. Timpul încă a contribuit mult, ca poporul să-și pōtă petrece bine. De acea stratele erau foarte împopulate, tot așa localitățile de petrecere și teatrele. Lipsa de bani, simțită și pe aici în toate părțile societății, se vede, că încă tot nu e în stare a împedeca pe oameni de a-și face o di bună și a da uitării di-lele viforose din delegațiuni și din parlament.

Apropos de parlament. În 24 l. c. s'a ținut câte o scurtă ședință în ambe casele dietei pentru a promulga unele legi sancționate.

Orizontul politic n'a fost turburat în serbători de nici un eveniment mai important. Puncte negre mai sânt destule, preste tot însă, oamenii pe aici sânt aplecați a crede, că Anglia va continua a stăruî cu rezoluțiune pre lângă executarea tratatului din Berlin. Să dea Ddeu, căci cine se superă de bine. Cele mai negre puncte între punctele cele negre sânt și reman veleitățile (? Red.) rusești în peninsula balcanică. Sânt mari temeri, și până la ore-care margini întemeiate temeri, că Rusia stăruiesce și acum pentru o Bulgaria cam ca cea croită de Ignatieff și de a ține Serbia și Muntenegru în sfera puterii sale. Acesta esplică bucuria cu care s'a primit în cercurile de aici știri despre șansele ce le ar avé principele Bibescu la tronul Bulgariei. Se dă cu socotela că, afară de Rusia, celelalte puteri mai toate ar spriginii

cultura și metalurgia, iar în a treia... vinurile Spaniei.

Sala vinurilor e unică în felul ei. Păreții, plafondul... toate's tapetate cu mii de butelie variu colorite și umplute cu vinuri bune, iar în mijlocul salei se ridică un monument mauric imosant, construit din 40,000 butelie de Xeres și Malaga! Totul ni se presentă în forma unei „grotte“, spe-lunce subterane curioase, magice, decorate cu stalactiți colosali de butelie, în cari lumina sōrelui se reflectă în mii de colori diverse. De pe fețele multora cetim potta de beut... noi încă am gusta câte-va picuri de Malaga, ... gura ne lasă apă, ... dar dopurile sigilate ne admoniesă la înfrânarea poftelor.

În fine terminarăm cercetarea adneselor și acum nu ne mai remâne pe câmpul lui Marte alta de examinat, decât numai interiorul palatului de industriă: Astăzi sântem însă prea obosiți, este deja târziu, tēmpul prânzului..., deci haidem acasă, iar restul îl vom cerceta mâne sau poimâne. Dar se mai rōscrăm puțințel.

candidatura principelui român, ca o garanție pentru bune raporturi între noul principat și între Pōrtă. De vom trăi vom vedé ce se va alege și din faimele cele multe despre fiitorul domnitoriu al Bulgarilor.

Un alt punct negru, punct social, mai preocupă spiritele oamenilor de pe aici și sum sigur că și mai departe în țară. Este punctul usurei sau al cămătăriei, care rōde ca o philloxeră vastatrix la rădăcina societății. Publicistica din capitală a dat și dă espresione îngrozirei sale de pustiirile ce le face acēsta bolă socială și caută remediile în toate părțile, în speranță, că dōr reului i se va puté pune stavilă. Și în adevăr este lucru îngrozitor când vede omul cum se înmulțesc numărul licitațiunilor. Mē servesc de un exemplu cel' aflu într'o fōie de aici. În 1875 au fost 9606 licitațiuni pe imobili, în 1876 s'au urcat la 12982, în preț de 10,185,162 fl. Să însemnăm că de doi ani încōce numărul acesta îngrozitoriu nu scade, ci mai vērto e în creștere și de altă parte să cugețăm, că numărōsele licitațiuni nu contribuie la urearea prețului imobilelor, și îndată ne vom da samă, că dacă nu se va afla în grabă un remediu, unde va puté ajunge societatea noastră. Modul de a vindeca acest rēu se crede că ar fi de a se căuta în revisiunea dreptului civil. Se pōte. Dar ore poverile contribuțiunilor, cari sporesc în aceași proporțiune și licitațiunile de mobili se vor vindeca prin revisiunea dreptului civil? Ca suplement la aceste atinse în urmă notez, că virilistii israeliți se sporesc foarte tare. *ō.*

Discursul lui Vaddington.*

„Domnilor, mulțamesc onor. preopinente pentru terminii atât de curtenitori, în care a pus, dinaintea senatului, cestiunea privitoare la afacerile străine. D-sa n'a voit se facă o critică; ceia ce cere este, de a fi liniștit asupra viitorului.

„Cred, că în acēstă privință pot se'l satisfac pe deplin și sânt fericit, domnilor, de a profita de acēstă ocaziune, ca se spun înaintea senatului, câte va cuvinte despre politica noastră din afară și despre ceia ce s'a făcut dela congresul din Berlin în cōce.

„În fond, voi avé prē puțin de adaus la cele ce ați aflat din documentele, ce vi s'au distribuit în Cartea galbină. Ați veđut, care a fost purtarea plenipotențiarilor francezi la Berlin.

„Ea a fost, toți o n-ărturisesc, prudente și rezervată. (Aprobări)

„Sciți, și d. Gontaut Biron a spus adinōori, care a fost mandatul, ce mi s'a dat. Onor. nostru coleg a reamintit, în care ter-

*) A se vedé Nr. 147.

„Ore se mai pōte numi câmpul espōzițiunei „câmpul lui Marte“? —

Ba și iarăși ba! Nicăiri n'am observat monstri îngrozitori. Deul Marte esilat de pe tron și în câmpul seu astăzi residēsă dei mai pacinici! Flora, Neptun, Vulcan cu Cyclopii sei, Mercur și cele 9 Muse iau ocupat câmpul... și numai prin câte un unghet al palatului petrec Brahma, deul Indianilor. Semiluna și Sōrele Persiei!... Numai de nu s'ar purta Marte cu gânduri de resbunare, de n'ar veni cu tunuri, mitralleuse..., căci atunci se va sfârși prea iute gloria deilor pacinici!

Mercuria în Octomvre 1878.

I. Droce m. p.,
adm. prot.

* (Vera Sasulici). Diarele svițereze vorbesc de apropiata căsătorie a d-șōrei Vera Sasulici cu un refugiat politic rus.

Viitorii soți ar fi în acest moment la Londra.

mini a fost votată ordinea de di a camerei deputațiilor, în urma declarațiunilor lămurite și precise ce dedesem.

„Aceste declarațiuni — care a fost aprobate de întreaga cameră — ne au servit ca instrucțiuni la îndeplinirea mandatului nostru la Berlin.

„Ele ne impuneau datoria, de a apăra pretutindeni și tot de una interesele speciale ale Franciei; de a nu lăsa, să se primejduiască nici unul, de a pune toate silințele noastre la manținerea păcii în Europa; ele constau, în a nu îngagia în nici un fel neutralitatea Franciei și a înlătura ori-ce le gătură, ori-ce îngagiament, care ar fi putut se ne compromită în viitoriu. (Prē bine! la stânga).

„Aceste diferite condițiuni — care și în cugetul guvernului și în acela al întregii camere — le-am împlinit scrupulos; Cartea galbină dovedesce acēsta.

„Ore, de atunci, ne-am depărtat în ce-va dela regula, ce ne impuserem? Nu! Liberi de îngagiamente am plecat la Berlin, liberi de îngagiamente ne am întors, liberi de îngagiamente sântem și astăzi. (Apl use la stânga).

„D-lor, avém la congresul din Berlin o situațiune grea și delicată. Pentru prima oră, dela desastrelor noastre, guvernul republicei se întorcea în marea familiă europeană și făcea, să se audă din nou vocea sa în concertul marelor puteri.

„Nu mi se cade d-lor, de a vorbi mult despre ceia ce am făcut la Berlin. Nu pot se di, de cât un lucru: este, că nici odată în viața mea n'am simțit mai adânc, ce va se di, a fi răspunzătoriu, ce este sarcina, de a represinta o națiune mare într'o asemenea adunare. Am căutat, să ne facem datoria cu simplitate și cu lealitate; dar cred că pot dice că ne am întors cu stima și încrederea tuturor colegilor, ce am avut la masa congresului din Berlin. (Aprobare la stânga).

„Cred asemenea, că Francia a câștigat; căci, ceia ce face astăzi puterea noastră, în Europa este, că totă lumea știe, este că toate cabinetele știu, că politica franceză este o politică pacinică, leală și onestă, că n'are nici un subțințeles, că nu se lasă a fi târîtă în nici o intrigă, că tot ce face, face la diuă mare și n'are se ascundă nimenui nimic. (Forțe bine! la stânga).

Iacă ceea ce face puterea situațiunei Franciei în Europa; astăzi totă lumea are încredere în ea; relațiunile noastre sânt cele mai bune cu toate puterile. (Noue aprobări la stânga).

„Dela congresul din Berlin, domnilor — dovada se află într'o depeșe-circulară inserată în Cartea Galbină, — ați putut vedea, că ne-am aplicat cu stăruință a face să se execute strict toate clausele tratatului din Berlin. Am audit adese nescie critice în acēstă privință; mi s'a spus, că sânt unele clause în tratatul din Berlin, care nu sânt favorabile Franciei, și că n'avem nici un interes se urmărim executarea lor.

„Fără îndoială, sânt dispozițiuni în tratatul din Berlin care nu ne-au prea fost plăcute, știu acēsta mai bine decât ori cine; însă este o considerațiune, care trebuie se primeze pe toate celelalte: este că, atunci când am pus semnătura noastră în josul unui tratat, trebuie se facem onōre semnăturii noastre.

„Voin dice mai mult: nu este numai o cestiune de probitate politică pentru noi; este o cestiune de interes. Negreșit, tratatul din Berlin este, ca cea mai mare parte a tratatelor de acelaș fel, un compromis între nisce interese rivale, contradicțōre; este o încercare de conciliare între o mulțime de pretensiuni ostile, de rivalități de rase și de religii, și am avut se susținem, în marginile puținței, un imperiu, care nu mai este ce era altă dată, și a face partea neapărată a cuceririlor, a rezultatelor militare dobândite de o mare putere.

„Trebuia se ținem samă de aceste elemente contradicțōre; se ne depărtăm cât se va puté mai puțin de politica tradițională a Europei, care voesce manținerea imperiului otoman, fără a nesocoti, ceea ce se petrecu-se.

„Și de aceea domnilor, nu privesc tratatul dela Berlin decât ca o transacțiune,

care va avé, cred, o durată mult mai lungă decât se presupune, dar care ori și cum este espusă la multe împregiurări.

„Dar sântem convinși că, dacă se va depărta cine-va de dēnsul, dacă până la primăvară n'ar fi cu totul executat, Europa ar puté să se găsească în facia celor mai mari pericole. Și iacă pentru ce: noi credem, că interesul păcii este îngagiat până la gradul cel mai nalt la deplina executare, în toate părțile lui, a tratatului din Berlin.

„Au fost din diferite părți veleități, de a face alt ce-va, de a face mai mult sau mai puțin, decât cerea tratatul; dar pe rēnd toate cabinetele și toți oamenii de stat din Europa, unii după alții, cei care aveau ce-va de câștigat și cei care aveau ce-va de pierdut, toți au recunoscut în sfârșit, că nu este decât o otărăire, care nu va compromite pacca Europei: este executarea o-mnilaterală, și totă lumea s'a conformat acestei păreri. (Prea bine la stânga).

Domnilor! în tratatul din Berlin se află un mare număr de clause, care sânt deja executate, și, dacă Senatul binevoiesce a mi da ascultare, voi resuma în câte-va cuvinte starea cestiunei.

Întăiu, modificările teritoriale sânt mai toate sēvēșite.

Batum și teritoriul seu a fost cedat Rusiei; Rușii au deșertat Erzerum și districtul Khotur a fost dat Persiei.

Dobrogea a fost ocupată de trupele române și noua sa fruntariă a fost delimitată de comisiunea europeană, care a terminat acum câte-va diile acēstă parte a lucrării sale.

Mai rēnân însă diferite cestiuni, care nu sânt cu totul lămurite: spre exemplu, cea privitoare la Bosnia și la Erțegovina, cestiune, care mult timp a produs seriose nedomeri, și care este acum aproape rezolvată. Aceste două provincii sânt pacificate împotrivrile militare au încetat, administrațiunea austriacă funcționează fără dificultate și, în moment de față, convențiunea, care era atât de greu de negociat între Austria și Turcia, pare în ajun de a isbiti.

În Muntenegru, mai sânt câte-va greutăți, cari nu sânt faptul Porți, ci rezultatul unei situațiuni locale foarte grea. Este vorba de predarea cetății Podgorița — predare care nu s'a făcut până astăzi, — dar pe care pōrta cată se o sēvēșescă prin toate mijlocele în puțința sa. În ori ce cas, nu trebuie să vedem aci decât o greutate avēnd un caracter cu totul local.

Mai rēnân cestiunile de delimitare. Pentru Serbia, lucrarea este pe jumătate făcută: acum câte-va diile, comisarul francez trimis în Serbia pentru delimitarea frontierelor, s'a întors la Paris. Dacă comisiunea n'a putut termina operațiunile ei, cauza este numai timpul. Însă partea cea mai grea a acestei opere, aceea care, în congresul de la Berlin, rădicase mai multe discuțiuni și a întâlnit mai multe obstacole, era cea privitoare la districtul Vranja: în acea privință, delimitarea este făcută și a fost primită de ambele părți.

Pentru delimitarea Rumeliei, lucrurile sânt mai puțin înaintate! însă este un început de executare și sperăm, că, la primăvară, operațiunea se va termina; este aproape peste puțința de a o urnări în timp de iarnă.

Vedeți, prin urmare, că tractatul se execută în toate părțile, chiar în clausele care ce parea că vor întâlni mai multe împotrivrile, cea privitoare la Bosnia spre exemplu.

Fără îndoială, mai esistă mari greutăți: acelea care rezultă din starea de miseriă a țerei după resbel, din antagonismul stăruitor, etern, care opune, în aceste țeri, pe Musulmanii creștinilor. Sper că, grațiă benevoiențe a tutulor puterilor, — sânt țări angagiate — se va pune capēt acestor greutăți, cum s'a pus tutor celorlalte.

Viu în fine, d-lor, la afacerea Greciei care a motivat mai cu samă cestiunea onor-preopinente.

Sciți pentru ce plenipotențiarul francez au luat în mână atacarea Greciei, pentru ce au luat în acēstă privire o inițiativă, care le-a fost imputată de unii? Causa este că protectoratul Greciei, interesele Greciei, au făcut totdeuna parte din politica tradițională a Franciei.

Defensorul: într'un pleoier foarte scurt, se provacă la fasiunea medicilor, cari constată, că în rană s'au aflat alici și trei bucăți de plumb. Este fapt necontestabil că din o pușcă cu ac, care este introdusă în armata română și cu care au fost înarmat și sergentul acusat, nu se poate împușca de cât patrone la nici un cas însă dărăbe de plumb. Acesta singură împrejurare ar ajunge pentru a desvinovați cu totul pe acusatul. Dar de alt cum nici un singur fapt nu vorbește, în nefavorul acusatului. Dacă sergentul a fost la fața locului și cu arma a mână ș'a împlinit numai datoria. Este convins, că tribunalul nu va pute, decât a achita pe clientul seu.

După o scurtă duplică și replică pertractarea se încheie și tribunalul se retrage.

După o jumătate oră tribunalul intră în sală și presidential publică sentința, în urma cărei sergentul Dumitru Radu este vinovat a fi rănit greu pe Bucur Mitrea și se pedepsește luând în considerare, că n'a fost încă pedepsit nici odată și că a petrecut fără vina sa 9 luni în prinsore preventivă, numai cu două luni temniță înăspriță cu o zi de post pe fie-casă septemână. Speșele să declară de neincasibile, fiind că condamnatul este fără avere.

Acusatul cere 24 ore timp de cugetare pentru a se pute declara, că este mulțămît sau ba cu sentința.

Varietăți.

* (Invitare). Sânt acum aprópe două luni de când cu înființarea și constituirea în mod provisoric a „Reuniunii române de cântări în Sibiu.“ Scopul ce se urmărește fiind cultivarea muzicii și instruirea tinerimei în această frumoasă artă, Reuniunea noastră, a cărei statute în curând vor primi aprobarea mai înaltă, are neapărată trebuință de spriginul moral și material mai ales a Românilor din Sibiu și împregiurime. Și acest sprigin se poate privi de asigurat în fața simpatiei unanime ce vedem manifestându-se în favorul Reuniunii.

Pentru a avé de unde acoperi cheltuelile împreunate cu instrucția, procurarea de musicalii etc., comitetul însărcinat a pregăti punerea în lucrare a statutelor a hotărît a face începutul cu crearea unui fond din contribuiriile membrilor activi și ajutători.

P. T. Dómne și Domni din Sibiu și împregiurime sânt deci rugați cu tot respectul a se înscrie ca membri activi sau ajutători în număr cât mai mare. Spre orientare se aduce la cunoștință, că conform statutelor anul Reuniunii începe cu 1 Ianuarie st. n. 1879. Tacsă membrilor activi (cântăreți) este de persoană 80 cr., iar a membrilor ajutători 1 fl. pe un pătrariu de an. În fie-care an se vor arangia cel puțin două producțiuni, la cari exclusiv membrii Reuniunii vor avé intrare. Înșinuările pentru înscriere se pot face la subscrișul sau la cassariul prov. al Reuniunii, d-nul Romul Petric.

Dem. Comșa,
secret. prov. al Reuniunii.

* (Defterita în Austro-Ungaria) Acestă bôlá seceră fără cruțare în acest moment în ore-care comitate din Ungaria.

Să citéză un oraș de 20,000 locuitori, unde acest flagel oribil a smuls 10,000 de ómeni în puțin timp.

La Viena, epidemia se pare, căși îndoesce violența, până acum exclusive numai mahalalile erau infectate. Acum însă s'au întins și în centrul orașului. Ea a apărut întâiu la otelul ambasadei Italiei, în familia comiteului Robilant, unde trei casuri sau produs simultan.

* (Un rege laborios). Regele Portugaliei dom Luis, este un lucrătoriu neobosit.

Este aprópe un an, de când a-

acest ilustru confrate a isprăvit traducțiunea în limba portugeză a lui Hamlet de Shakespeare.

Acum dom Luis a făcut alte două traducțiuni din Shakespeare: Negustoriul din Venetia, care este sub tipar, și Othelo, care nu va întârzi de a urma pe cel precedent.

Iată un suveran, ce de sigur nu se va putea trata de feneant.

* (Emirul Afganistanului). Emirul Șer-Ali, care devine un personagiu istoric prin faptul resboiului, trebuie să fie omul cel mai ocupat de pe pământ, căci are sențimentul familiei.

Acest personagiu are în adevăr 300 de femei. Un fapt din cele mai de însemnat este comparativ restrins. Emirul nu a avut decât 20 copii băieți și 28 de fete.

Fie-care din ele primesce, măritându-se, un oraș de zestre. Astfel 10 orașe a Afganistanului au fost puse în lada de mirésă a acelor din ficele lui Șer-Ali, cari sau măritat cu prinții tributari ai emirului.

Să nu cum-va să se întemple, ca Englezii să ia cele opt orașe destinate celorlalte princese, căci neputându-se mărita fără zestre, vor fi silite să se facă călugărițe!

* (Un bancher cu două religii). Se vorbea undeva despre un bancher mare, care făcea cele mai strălucite afaceri la bursă.

— De ce religione este întrébă cine-va.

— Dar totă lumea o scie, respunse un diarist, ce era de față, este jidan, când i se ia bani cu împrumut și protestant, când nu i se plătesce.

* (Școlile în Rusia). Esistă actualmente în Rusia 9 universități cu 6 mii studenți; 195 gimnasie și progimnasie, cu 50 mii elevi; 56 școle profesionale cu 11 mii elevi; 223 gimnasie de fete, cu 35 mii eleve; 68 școle normale cu 5 mii elevi; și 25,491 școle primare, cu 1 milion elevi. Aceste date rezultă dintr'o espunere grăfică făcută de ministrul de instrucțiune al Rusiei la esposițiunea din Paris. „V. C.“

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.“)

Roma, 30 Decemvre n. „Popolo Romano“ anunță consiliul de ministri s'a decis astăzi asupra modului vivendi în privința comerțului de vamă cu Austria pe luna lui Ianuarie.

Bursa de Viena

din 30 Decembre n. 1878.

Argint	100 05
Galbin	5 59
Napoleon d'aur (poli)	9 36
Valuta nouă imperială germână	57 80

Economic.

Sibiu, 27 Decemvre n. Pro hectolitru: Grâu fl. 5.20—6; Grâu secăreș, fl. 4.30—4.90; Săcară fl. 3.20—3.70; Orz fl. 4.—; Ovės fl. 1.70—2.10. Cuceruz fl. 2.80—3.20; Mălaiu fl. 5—5.50; Cartofi fl. 1.50—2; Semență de cânepă fl. —; Mazere fl. 5—5.50; Linte fl. 8.—8.60; Fasole fl. 5—5.50; pro 50 chilo: Făină de pâne fl. 4.10; Slănină fl. 16.—; Unsore de porc fl. 31.50—32; Său brut pro 50 chilo: fl. 16—16.50; Luminări de sėu pro 50 chilo fl. 28.50; Sėu de Luminări fl. 24—25; Săpun fl. 21; Fēn pro 50 chilo fl. 0.90—0.1; Cănepă pro 50 chilo fl. 29—31; Lemne virtóse de foc pro metru cubic fl. 3.20 Spirit pro grad 50—55 cr.; pro chilo: carne de vită 32—44 cr.; Carne de vițel 32—44 cr.; carne de porc 35—40 cr.; carne de berbec 24—26 cr.; óne 10 de 25 cr.

EDICT.

Subscrișul magistrat opidan ca sedrie orfanală face prin acesta cunoscut, cumcă în 4 Februarie 1879 la 9 ore ante amēdi se va vinde totă marfa de mode și specerie aflătoare în neguțatoria curandului Nicolae Petroviciu din Hațeg prin licitațiune publică, asemenea se vor vinde eventual în zilele următoare și celelalte obiecte mișcătoare, precum mobile de casă etc. aflătoare în proprietatea menționatului. —

Doritorii de a cumpăra marfa în mare vor avea a se presenta în ziua

menționată și depunend un vadiu de 10% de la suma eschierării la mâna comisariului esmis vor putea licita. — Condițiunile de licitațiune le pot vedea ori și când în timpul órelor oficióse în cancelaria magistratului opidan ca sedrie orfanală. —

Din ședința magistratului ca sedrie orf. Hațeg în 24 Decemvre 1878.

1—3	Vots m. p. prim.
-----	---------------------

Nr. 462.	2—3
----------	-----

EDICT.

Nicolae Vasile Cristolovean din Brașov a părăsit cu necredință a-

própe de 12 ani de zile pre legiuita lui soție Stanca Nicolae Ciobotariu tot din Brașov și pribegesco în lume fără de a să scie locul unde să află, și de mai trăiesce este priu acesta citat, ca în termin de șase luni să se prezenteze înaintea subscrișului for matrimonial, căci la din contră și în absența lui se va pertracta și decide procesul divorțial intentat asupra.

Brașov, 15 Noemvre 1878.

Forul matrimonial greco-oriental al tractului protopresbiteral al Brașovului I.

Iosif Barac m. p.,
protopresbiter.

Unificarea limbei, și respândirea literaturii și gustului de artă între poporul Român.

Librăria Română

Ioan Corneliu Tacit

în Brașov.

I. **Tablou comemorativ**, reprezentând tóte faptele de vitejie ale Românilor în campania din Bulgaria aprețuit foarte favorabil de jurnalul „Illustrirte Zeitung“ descris în „Telegraful Român“ din Sibiu și „Gazeta Transilvaniei“, executat de renumitul artist Schönberg profesor de belle arte în Viena, litografat sub îngrijirea dlui F. Lachman corespondent militar pe lângă cuartirul general român, copie după originalul Domnitoriului, și comandate cu ordin special de ministerul de resbel și de interne din România. — **Tablou unic**, ce imiteză tabloul comemorativ, al lui Napoleon I, tóte persónele sânt fotografate, și ca să le putem cunoșce am dispus prin dl Lachman să se execute și un registru, de numele tuturor persónelor principale, acesta se va espedia mai târziu, prețul unui tablou 2 fl.

II. **Întrarea triumfală a armatei în Bucuresci**, tablou foto-ținografat lucru de artă 1 fl.

Preste curend, și adevă delă Ianuarie înainte vor apărea tóte scenele din gloriosul resbel românesc în oleografie. Ca să se pótă respândi între toți Români, am luat dispoșiuni, ca pentru Transilvania și Ungaria, să fie cu prețuri scăđute. Acestea se vor anunța la timp, și la cerere vom trimite și esemplare de probă la diferite librării, însă în compt. Pentru tóte aceste tablouri am esoperat depositul general, și unic pentru Transilvania și Ungaria numai la librăria noastră în Brașov.

În urma legăturilor încheiate cu librari din România, putem procura tóte operele de literatura română și de musică apărute acolo, atragem însă atențiunea publicului asupra depositului ce avem deja:

Autorii Români , în 11 volume legătură de lucș	fl.	32.50
nelegată	„	25.—
În parte:		
<i>Aleksandri</i> , tóte 4 volume	„	10.—
legate în 3 volume	„	12.50
— <i>Poesii</i> , 2 volume	„	5.—
legate	„	7.50
— <i>Prosa</i>	„	4.—
legate	„	5.—
<i>Bolintean</i> , <i>Poesii</i>	„	6.—
legate	„	7.50
<i>Negruș</i> , <i>opere complete</i>	„	7.50
legate	„	10.—
<i>Bălcescu</i> , <i>Mihaiu Vitézul</i>	„	2.—
<i>Ostașii Români</i>	„	—22
<i>Moșii și Curcanii</i>	„	1.—

Mica bibliotecă pentru copii ilustrată și cu text românesc esondată și adausă seria de 4 fasciole legate într'un tom 3 fl. — prima încercare reușită în limba română premiu pentru copii ce știu ceti.

Operele Societății academice le-am esoperat cu prețuri reduse.

Tóte cărțile apărute în Brașov, între care trag atențiunea asupra *manualului de procedură în cauzele mărunte în procesele civili*, a dlui I. Pop, subjude cercual reg. în Brașov; *Cânturi de Stea*, de G. Ucenescu, protopsaltul bisericei sf. Nicolae; *Geografia și Istoria Ungariei*, de Dr. N. Pop; *Religia creștină*, de dl I. Popea, profesor.

<i>Calendarul Holemolei</i> din România, prețul	fl.	1.06
„ <i>Amusant</i>	„	1.56
„	„	—75
„ pentru toți cu tablou România liberă	„	1.06
„ cu tabloul lupta de la Rahova	„	1.35
„ <i>Amicul Poporului</i>	„	—50
„ <i>Bunului econom</i>	„	—45
„ cu adresele din Brașov	„	1.20

Prenumerațiune la tot felul de jurnale politice, ilustrate și de modă, cu deosebire atragem atențiunea asupra bibliotecii poporului Român, ce apare în broșuri cu prețurile cele mai bagatele. Colecțiune din *Autorii Români*, începend de la Văcărescu broșura dintăiu apărută 30 cr. — **Tóte piesele musicale naționale** apărute după resbel cu prețuri cât se póte de eeftine. Ori și ce comande din afară le efectuim la moment cu rambursă (Nachnahme).

I. C. Tacit,
Librăria Română.

[24] 1—3